

Norsk Kulturminnefond

Årsmelding

2012

Norsk Kulturminnefond, P.b. 253, 7361 Røros, Norge

Organisasjonsnr.: 985 980 101 (registrert i Brønnøysundregisteret 28.08.2003)

Besøksadresse: Bergmannsgata 17, 7374 Røros

Telefon: +47 73 10 36 00 (sentralbord)

E-post: post@kulturminnefondet.no

Nettside: www.kulturminnefondet.no

Ansvarlig redaktør: Direktør Jon Suul

ÅRSMELDING 2012

NORSK KULTURMINNEFOND

INNHALDSFORTEGNELSE

1. FORORD/SAMMENDRAG	4
2. OM KULTURMINNEFONDET	5
2.1 Etableringen	5
2.2 Styringsdokumentene for 2012	5
2.3 Visjon	5
2.4 Styrets arbeid 2012	5
2.5 Administrasjon	6
2.6 Faggruppen	13
2.7 Evaluering	13
3. BUDSJETT OG REGNSKAP	13
Kapitaloversikt	15
4. SØKNADER OG BEHANDLING	15
4.1 Søknadsutvikling	15
4.2 Saksbehandlingstid og prosedyrer	15
4.3 Klager	15
4.4 Kunngjøring av frister for å søke om fondsmidler	15
4.5 Krav om privat medfinansiering	16
4.6 Prioriteringsgrunnlaget for søknadsbehandlingen	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.7 Søknader og resultat av behandlingen i 2012 samt oversikter for 2003-12	16
VEDLEGG	
1 Tabeller	
2 Årsrapport med tabeller	

1. FORORD/SAMMENDRAG

Årsmeldingen for 2012 omfatter det 10. virksomhetsåret for Norsk Kulturminnefond, det 8. virksomhetsåret med basis på Røros.

2012 har vært et viktig år i Kulturminnefondets korte historie, det første år med formell organisering i tre avdelinger. Virksomheten er utvidet med flere utviklingsprosjekter, dels i egen regi, dels ved samarbeid med eksterne samarbeidsparter. Dette har medført en del endringer i arbeidet og gitt oss en følelse av positiv utvikling. I forbindelse med framleggelsen av statsbudsjettet for 2013 primo oktober 2012 ble fondet "nedlagt", dvs grunnfondet avviklet og finansieringen endret til årlige bevilgninger over 50-post. Saken fikk en del oppmerksomhet i media, men hverken ansatte, søkere eller prosjekt drivere merker endringen.

2012 er det første året med en søknadsfrist i året (1. november). Det gir lengre tid til og grundigere saksbehandling samt at det blir langt bedre tid til oppfølging av løpende prosjekter, som er en omfattende oppgave. Til fristen for 2013 innkom **626 søknader**, det høyeste antall ved noen søknadsfrist 2003-2013. Omsøkt beløp var på tilsammen **ca 186 mill kr**. Fondet fordelte for 2012 totalt **39,1 mill kr** til prosjekter. Fondets bidrag utgjør i gjennomsnitt **30 %** av finansieringen av de prosjektene som ble gitt tilsagn i 2012.

Samlet økonomisk bistand gjennom Kulturminnefondets innsats for alle typer verneverdige kulturminner og kulturmiljøer utgjør i perioden 2003-2012 **ca 303 mill kr**, og verdiskapningen totalt i de samme prosjektene (når det gjelder første ledd i effektkjeden) **ca 940 mill kr**. I tidsrommet 2003-2012 er det tilsammen gitt tilskudd til **1694** prosjekter.

En stor utfordring for Kulturminnefondet er det store og voksende antall **løpende saker** som skal følges opp, Det har vært gjort en ekstra innsats for å få avsluttet gamle saker 2003-09, det skal avsluttes til påske 2013. Antallet løpende prosjekter er ved årsskiftet 2012/2013 **689**.

Ved utgangen av 2012 er det gitt støtte til prosjekter i alle fylker og i **326** av 429 norske kommuner (2012). Det tilkom prosjekter i **12** nye kommuner dette året. Fordelingen framgår av vedlegg 1.

Årsmeldingen er godkjent i styremøtet i Oslo 13-14.02 2013. Mindre rettelser er utført i ettertid.

Helen Bjørnøy
styreleder

Jon Birger Østby
nestleder

Per Helge Malvik
styremedlem

Grethe Fossli
styremedlem

Per Kyrre Reymert
styremedlem

Jon Suul
direktør

2. OM KULTURMINNEFONDET

2.1 Etableringen

Norsk Kulturminnefond ble opprettet av Stortinget den 21. juni 2002, jfr. St.prp. nr.63 (2001-2002). Kulturminnefondet er en statlig virksomhet og sorterer under Miljøverndepartementet. De første vedtektene for fondet ble fastsatt ved Kongelig resolusjon av 7. mars 2003. Samtidig ble det første styret oppnevnt med en funksjonstid på fire år. Virksomheten kom i gang våren 2003. Etableringen av administrasjonen på Røros, i Bergmannsgata 25, var slutført og operativt med lokaler, søknadsskjema og nettsted pr. 01.02.04.

2.2 Styringsdokumentene for 2012

De viktigste er:

- *Forskrift om endring i forskrift om vedtekter for Norsk Kulturminnefond*, fastsatt av Miljøverndepartementet 25. november 2010, ikraftredelse 1. januar 2011
- *Instruks for økonomistyringen i Norsk Kulturminnefond*
- *Tildelingsbrevet (årlig)* fra Miljøverndepartementet

2.3 Visjon

Styret har i strategiplanen i 2005 definert visjonen for Kulturminnefondet:

”Kulturminnefondet skal være den viktigste offentlige medfinansieringspart for verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i privat eie”.

Siden visjonen ble formulert og vedtatt har rammene for Kulturminnefondet økt betydelig. Prioriteringen av de tilgjengelige midler har vært klar og i samsvar med visjonen.

2.4 Styrets arbeid 2012

2012 har vært det første hele året styret, oppnevnt fra 01.07 2011, har fungert. Styret har hatt følgende medlemmer:

Navn:	Funksjon	Funksjonstid	Merknad
Helen Bjørnøy, Skedsmo (HB)	Styreleder	01.07.11-01.07.15	
Jon Birger Østby, Bærum (JBØ)	Nestleder	01.07.11-01.07.15	
Per Helge Malvik, Sunndalsøra (PHM)	Styremedlem	01.07 11-01.07.15	
Grethe Fosli, Oslo (GF)	Styremedlem	01.07 11-01.07.15	
Per Kyrre Reymert, Tromsø (PKR)	Styremedlem	01.07.11-01.07.15	
Elisabeth Seip, Hamar (ES)	1.varamedlem	01.07.11-01.07.15	Har møtt fast
Simen Bjørgen, Lom (SB)	2.varamedlem	01.07-11-01.07.15	
Cesilie Aurbakken, Oslo (CA)	3.varamedlem	01.07.11-01.07.15	

Styreaktiviteten i 2012 har vært omfattende med i alt 11 møter/arrangementer over tilsammen 20 dager, se nedenfor. Flere av møtene/arrangementene har medført reiser dagen i forveien eller i etterkant.

Dato	Type møte/arrangement	Sted	Deltakere fra styret
01.-02.02	Styremøte (strategimøte) 01/2012	Molde	HB, JBØ, PHM, PKR, GF, ES, SB, CA
14.04	Halvårsmøte med MD	Oslo	HB, JBØ, PHM, PKR, GF, ES
17.-19.04	Styremøte 02/2010, tildeling tilskudd	Røros	HB, JBØ, HM, PKR, ES
11.-13.06	Styrebefaring med styremøte (03/2012)	Sør-Helgeland	HB, JBØ, PHM, PKR, ES
14.06	Kontaktmøte med MD	Oslo	HB, JBØ
26.08	Kontaktmøte med RA	Oslo	HB, JBØ
27-28.08	Styremøte (strategimøte) 04/2012	Tromsø	HB, JBØ, PHM, PKR, GF, ES, SB
12.10	Halvårsmøte med MD	Oslo	HB, JBØ
22.11	Kontaktmøte med MD	Oslo	HB
16.11	RA 100-årsmarkering	Oslo	HB
27.-28.11	Styremøte 05/2012	Røros	HB, JBØ, PHM, GF, PKR, ES

Det har vært avholdt to strategimøter (Molde og Tromsø) og ett behandlingsmøte (Røros). Årets styrebefaring foregikk på Sør-Helgeland (Brønnøy-Sandnessjøen-Hemnes-Mosjøen). Styrebefaringen ble ansett som meget vellykket.

Styrets hovedfokus for arbeidet i 2012 har vært:

- *Sluttbehandling av søknader*
- *Satsningsområdene: Kystkultur, By og tettsted og Industrikultur*
- *Handverksutdanning og handverksutvikling*
- *Innspill til ny stortingsmelding om kulturminner*
- *Nye lokaler og ny organisering av virksomheten*
- *Utviklingen av virksomheten*

2.5 Administrasjon

Administrasjonen har vokst; fra én person pr. september 2003 til elleve faste medarbeidere ved utgangen av 2011, i tillegg til langtids- og korttidsengasjerte samt hospitanter. Det gjelder:

Faste stillingshjemler

Navn	Stilling*	Ansatt fra/til	Merknad
Jon Suul	Direktør	01.09.2003-31.08. 2009, 01.09.2009-01.09 2015	Åremållstilling
Solvår Knutsen	Seniorkonsulent	14.08 2004	
Einar Engen	Kontorsjef	02.05 2007	
Helene Tiller	Avdelingsarkitekt	13.08 2007	
Eli Neby	Konsulent	13.08 2007	

Eli Heirung	Underdirektør	18.01 2010	
May I A. Løseth	Seniorrådgiver	01.03 2010	Først engasjement fra 10.08.2009
Sophie Gjesdahl Noach	Avdelingsarkitekt	16.08 2010	
Hans Johnsson	Rådgiver	01.09.2011	Sagt opp, sluttet 01.11 2012
Marit Ydse	Sekretær	15.08.2011	50 % stilling økt til 60/80 %
Arnstein Brekke	Kontorsjef	09.11.2011	Startet 02.01.2012
Ewa Juneborg	Rådgiver	01.11.2012	Starter 02.01.2013

*stillingsbetegnelser etter lønnsoppgjøret 2012

Engasjementer 2011:

Navn	Stilling	Ansatt fra/til	Merknad
Frøydis Skjevdal	Konsulent	2012	Timebasert
Andrea Hånes	Konsulent	2012	Timebasert, 50 %
Cecilie Bergan	Førstekonsulent	09.11.11 – 09.11.13	Toårs prosjekt
Carina Trulssen	Førstekonsulent	09.11.11 – 09.11.13	Toårs prosjekt
Stene Berg	Rådgiver	16.01 – 31.03.12	100 %
Per Hvamstad	Konservator	05.03. – 31.12.12	50 %
Mari Folven	Førstekonsulent	10.04. – 20.12.12	100 % /80 %
Hans Johnsson	Rådgiver	01.11 – 20.12.12	Timebasert konsulent
Kristine Avset	Førstekonsulent	10.12 – 22.12.12	

Kjønnfordeling og alder

Kjønnsmessig representasjon innenfor Kulturminnefondets organer pr. 31.12.2012:

Organ	Antall	Kvinner	Menn	Kvinner %	Menn %
Styret					
• styreleder	1	1	-	100	-
• nestleder	1		1	-	100
• styremedl.	3	1	2	33	67
• varamedl.	3	2	1	67	33
Faggruppen					
• leder	1	1		100	
• medlemmer	3	1	2	33	67
• varamedl.	-	1		100	-
Administrasjonen					
• ledere	4	1	3	25	75
• fagrådgivere faste	4	4	0	100	100
• merkantile faste	3	3	-	100	-
• langtidsengasjerte	3	2	1	67	33
• time/korttidsengasjerte	3	3		100	-

Rekruttering faste stillinger ved administrasjonen 2003-2011:

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kvinner	0	1	0	0	2	0	2	1	1	1
Menn	1	0	0	0	1	1	1	0	2	0
Turnover										
Kvinner										
Menn								2		1
SUM	1	2	2	2	5	6	9	8	11	11

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Antall ansettelser	1	1	0	0	3	1	1	2	2	0
- Ledere	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
- Merkantile	0	1	0	0	1	0	0	0	1*	0
- Fagpersonell inkl kontorsjefer	0	0	0	0	2	1	1	1	1	0
Fast bemanning	1	2	2	2	5	6	7	9	11	11
Korttidsengasjementer				1	1		1	1	2	5
Lengre prosjektengasjementer (samarbeid mv)									2	3
Utplassering (RA)					1	1				
Hospitanter (NTNU)						1				3
Eksterne fagrådgivere		1	1	1	1	1	4	4	1	2
Innleid jurist **			1	1	1	1	1			
Faggruppen***	2	2	3	3	5	4	4	4	4+1	4+1

stillingsandel 50% ** bisitter i Faggruppen, ***Nedlagt fra 2013

Alder

Gjennomsnittsalder faste medarbeidere i 2012: 49 år.

Gjennomsnittsalder alle medarbeidere i 2012: 45 år

Turnover

I oppsigelse blant de ansatte i 2012.

Sykefravær

	Antall	Dager	% av arb.dager
Arbeidsdager 2012		2702	
Legemeldt sykefravær	6	53	2%
Egenmelding	11	20	1%
Sykefravær til sammen	17	73	3%
Permisjon og annet fravær	16	68	2%
Fravær til sammen 2012	33	131	5%

Lokalene i Bergmannsgata 17

Administrasjonens kontorlokaler i Bergmannsgata 25 (240m²), som har vært benyttet fra oppstarten i 01.02 2004, ble fraflyttet pr. april 2011 med gradvis overflytting til nye romslige, lokaler i Leigh-gården, Bergmannsgata 17 (480 m² + utvidelsesmuligheter ca 120m²). Lokalene i 2.etasje er oppfylt, nye arealer trengs.

Fast formell organisering av administrasjonen

Etter lengre tids forarbeider inntrådte formell fast organisering pr 09.11 2011 med tre kontorer. Utviklingen og antall ansatte rettferdiggjør dette grep. Administrasjonen pr 31.12 2011 ser slik ut:

ORGANISERING AV KULTURMINNEFONDET ADMINISTRASJON

Organogram pr. 31.12. 2012:

MILJØVERNDEPARTEMENTET		
KULTURMINNEFONDET STYRE		
KULTURMINNEFONDET ADMINISTRASJON		
Direktør Jon Suul Underdirektør Eli Heirung		
1.Fagavdeling (1F)	2.Fagavdeling (2F)	Administrasjonsavdelingen
Kontorsjef Einar Engen	Kontorsjef Arnstein Brekke	(Kontorsjef) Eli Heirung
	Avdelingsarkitekt Helene Tiller	Seniorkonsulent Solvår Knutsen
	Seniorrådgiver May Løseth	Konsulent Eli Neby
	Avdelingsarkitekt Sophie Noach	Sekretær Marit Ydse
	Rådgiver Ewa Juneborg	
Førstekonsulent Cecilie Bergan	Førstekonsulent Mari Folven (til 10.11 2012))	Konsulent Frøydis Skjevdal (timebasis)
Førstekonsulent Carina Trulssen	Rådgiver Hans Johnsson (ut 2012)	
Konsulent Andrea Hånes (ut 2012)	Førstekonsulent Kristine Alset (fra 10.12 2012)	
Hospitant Anders Saksvik (ut 2012)		
hospitant	Fagrådgiver Torsten Arisholm (timebasis)	
hospitant	Fagrådgiver Sverre Fjellheim (timebasis)	

Svart: faste stillinger, **rødt**: tidsbegrensede engasjementer, **blått**: innleide fagkonsulenter.

1.Fagavdling

Avdelingen ble opprettet høsten 2011 og driver fondets utrednings- og utviklingsarbeid, dels i egen regi og dels i samarbeid med eksterne aktører.

Prosjektoversikt:

PROSJEKT	MERKNAD
VEILEDNINGSPROSJEKTET, fase 1 2011-13 VEILEDNINGSPROSJEKTET, fase 2 2013-15	Startet 2011 bla i samarbeid med SLF, videreføring
STYRETS RAPPORT 2003-2011	Rapport trykt juni 2012
INITIERINGSPROSJEKTET 2011-15	Startet 2011 i Levanger, nye initiativ 2012 Sunndal, Rissa
SUKSESSHISTORIEPROSJEKTET, I 2012 SUKSESSHISTORIEPROSJEKTET, II 2013	Fase 1 2012, rapport nov 2012
JUBILEUMSBOKPROSJEKTET 2011-13	Startet 2011, bok til jubileet 2013
EVALUERINGS-PROSJEKTET 2013-15	Under utvikling
HANDVERKS-PROSJEKTET 2013-	Under diskusjon med eksterne
INTERREG-PROSJEKTET 2014?	På forstadiet
HOSPITANT-PROSJEKTET 2012-15	Start 2009, ny start 2012 veiledningsdel
ØSTERDALSS-PROSJEKTET 2012-13	Samarbeidsprosjekt med Hedmark fylkeskommune. Startet 2012. Oppfølging?
VERDISKAPNINGSPROSJEKTET (RA), fase 2 2012-	Mye arbeid i fase 1, videre samarbeid med RA
INNLASTING GAMLE SAKER I LYKILLINN 2012-13	Pågår, avsluttes tidlig i 2013. Ytterligere behov?
NETTSTEDSREVISJON 2012-13	Pågår, avsluttes tidlig i 2013
ÅPENT ÅRLIG FAGSEMINAR	Avlyst 2012

Det er utgitt to nummer i Kulturminnefondets rapportserie i 2012:

- Styrets rapport 2003-2011
- Suksesshistorier

Omfattende seminar- og foredragsvirksomhet er utført.

2. Fagavdeling

Avdelingens primære arbeidsoppdrag er knyttet til tilskuddsforvaltningen. I den sammenheng ivaretar avdelingen:

- All rådgivning, veiledning
- All søknadsbehandling
- All prosjektkontroll og oppfølging på byggeplass
- Samhandling med Riksantikvaren, fylkeskommunene, landbrukskontorer oa aktører
- Oppfølging av:fredningsaker
- Pilegrimsleden
- All klagesaker (underdirektøren har også rollen som jurist for virksomheten)
- Eget prosjektarbeid som gjelder:

LANDBRUKSPROSJEKTET	Bestilt av SLF 2012
MINORITETS OG URFOLKS-PROSJEKTET 2013	Eget styrevedtak
MODERNE ARKITEKTUR-PROSJEKTET, forprosjekt 2013	Under utvikling

Utviklingen mht søknader, tilsagn, løpende saker og annulleringer framgår nedenfor:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003-2012	2013	2003-2013
Søknader	252	207	225	289	565		806	851	669	483	5060	630	5690
Tilsagn	20	70	63	92	167	222	266	261	316	214	1691	250	1941
Løpende saker	3	3	15	23	22	44	71	106	211	191	689		600
Antall annullerte	-	1	1	4	17	16	16	6	3	2	66		140

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2003-2012	2013	2003-2013
Antall søknader	252	207	225	289	565	713	806	851	669	483	5 060	628	5690
Antall tilsagn	20	70	63	92	167	222	266	261	316	217	1 694	250?	1941
Løpende saker	3	3	15	23	22	44	71	106	211	191	689		600
Antall annullerte	0	1	1	4	17	16	16	6	3	2	66		140
Antall fagrådgivere til arbeidet	0	0	0	0	2	3	4	5	5	5	5	5+?	

*I 2011/12 inntrådte en endring fra to til en frist. Imidlertid ble fristen 1.11 for 2012 dårlig absorbert blant publikum og derfor ble en utvidet frist 1.2 også gjennomført. Ved tre frister i 2011(inkl fristen 1.11 for 2012) innkam 998 søknader. ** Antallet annullerte prosjekter har økt betydelig pga ekstra innsats gjennom et eget prosjekt Gamle prosjekter 2003-09.

Administrasjonsavdelingen

Avdelingen har ansvar for virksomhetens driftsfunksjoner som førstelinjestjeneste, post, arkiv, ITK, regnskap/økonomi, personal, HMS, planarbeid, div avtaler mv. Det store prosjektet har vært utviklingen av dataverktøyet Lykillinn, et eget saksbehandlervertøy for fondet som var fullt opprettet i 2013.

Avdelingen har startet arbeidet med å finne fram til et Sak/arkivsystem. Dessuten har departementet bedt om at det etableres samarbeid mellom fondet og Riksantikvaren med tanke på sammenkobling av systemer for tilgjengeliggjøring av grunndata.

SAK/ARKIV-PROSJEKTET 2012-14	I gang
JUBILEUMSPROSJEKTET 2012-13	I gang
TRAINEE-PROSJEKTET 2013-15	Organisert i Fjell-trainee, 3 el.4 parter går sammen, 8 mndr hver. Oppstart 2013

Fag- og arbeidsmiljø

Det er avgjørende for Kulturminnefondets suksess og omdømme at arbeidsmiljøet er godt, slik at de ansatte og omgivelsene er fornøyde. Et godt arbeidsmiljø er helt avgjørende for de framtidige rekrutteringsmuligheter av fagfolk til administrasjonen på Røros.

Samarbeidsavtale om hospitering

I 2008 ble det inngått samarbeidsavtale med NTNU, Fakultet for historie og samfunnsfag, om hospiteringsplass for mastergradsstudent. Det gjelder studenter ved studiet kulturminnevern. I 2010-11 har det ikke vært mulig å ta inn hospitant pga plassmangel. Dette er endret som følge av nye lokaler. I 2012 har tre studenter benyttet denne muligheten, en fra fakultetet for historie og samfunnsfag og to fra Arkitektavdelingen.

Økt pågang til administrasjonen

Administrasjonen har tydelig merket at alle typer henvendelser har økt, det gjelder telefon, e-post, post og personlig oppmøte. Dette har særlig utviklet seg fra sommeren 2006 og økt ytterligere siden. Veksten har fortsatt i 2011, jf tabell 3.

Post, bilagshåndtering/utbetalinger

Post- og bilagsbehandling (e-post inkl.) ved Kulturminnefondets administrasjon har vært i sterk vekst over lengre tid (jf tabell 3).

Kulturminnefondets nettsted

Nettstedet er blitt et meget viktig møtepunkt med publikum og aktuelle søkere. Antall besøkende på nettstedet har vært økende siden det ble åpnet 01.02 2004. I 2012 økte trafikken ytterligere, med ca 10 % økning (se tabell 4).

I 2012 startet en revisjon av hele nettstedet, arbeidet slutføres vinteren 2012/13.

Etablering av boksamling og bokregister

Fondet har startet opp et arbeid med å bygge opp en faglig boksamling av eldre og nyere litteratur relevant innen kulturminnefeltet. Det skal være en referanse- og oppslagsboksamling til bruk for ansatte, faggruppen og besøkende. Fondet er så heldig å ha mottatt en rekke bokgaver fra inn- og utland, fra enkeltpersoner og faginstusjoner. Boksamlingen omfatter en del av den sentrale litteraturen innen det kulturminnefaglige feltet.

Et arbeid med elektronisk registrering av samlingen som ble påbegynt høsten 2011 er avslutt i 2012. Etterregistrering av nye tilganger (kjøp, gaver, donasjoner) skjer ved engasjement på timebasis.

2.6 Faggruppen

I tråd med forskriften skal Kulturminnefondet ha en faggruppe, slik at søknadene blir behandlet i et to-trinnssystem (Justisdepartementets vilkår for godkjenning av fondets opprettelse og forenklet klagebehandling). Faggruppen har t.o.m. 2011 hatt to behandlingsmøter om året (vår og høst) ved administrasjonens kontor på Røros for gjennomgang og innstilling av saker til styret. I 2012 ble det avholdt et slikt møte som følge av overgangen til en frist..

Det blir inngått skriftlige arbeidsavtaler med den enkelte eksterne fagrådgiver som inntreer i Faggruppen, funksjonstiden er inntil 3 år. Medlemmene i gruppen skal utvide fagkompetansen som finnes ved administrasjonen, for eksempel maritim og/eller hagehistorisk kompetanse. I september 2010 ble det arrangert et første strategimøte med Faggruppen. Siden er et slikt møte blitt avholdt årlig. Faggruppen har fra 2010 selv utpekt leder for gruppen.

I 2012 er det etter nærmere vurderinger besluttet å nedlegge Faggruppen da administrasjonen nå er blitt så stor at den normalt dekker de faglige vurderingsbehovene selv. Det frigir en del tidsressurser og kostnader.

2.7 Evaluering

Kulturminnefondet ble første og siste gang evaluert i 2007 (se *NIBR-rapport 2007:6 Evaluering av Norsk Kulturminnefond*). Evalueringen ble den gang begrenset til den samfunnsmessige delen, da antallet ferdigstilte prosjekter var få. Behovet for ny ekstern evaluering ble i 2010/11 drøftet med Miljøverndepartementet, i fellesskap fant man slik evaluering unødvendig på daværende tidspunkt.

Administrasjonen har, med styrets støtte, i 2010-11 gjennomført en faglig evaluering av et antall prosjekter under Verdiskapningsprogrammet fase 1. Dette arbeid er avrapportert i fondets første rapport, i den nye rapportserien etablert fra 2011. Arbeidet skal ses på som et forprosjekt til et større senere evalueringssprosjekt (fra 2013) hvor vi går nærmere inn på de praktiske kulturminnefaglige resultatene. Denne evalueringen vil bli et viktig redskap for fondet mht framtidig oppfølging og prioritering.

Kulturminnefondet har i 2012/13 bidratt økonomisk til to eksterne evalueringer (Rambøll) i tilknytning til Verdiskapningsprosjektet.

3. BUDSJETT OG REGNSKAP

Grunnfondet i Kulturminnefondet

Grunnfondet har siden 2009 vært 1,4 milliarder kroner. Siden har ingen tilførsler blitt gjort. Midlene avsettes i Norges Bank på 10-års statsobligasjonsrente. Renten varierer fra avsetning til avsetning.

Den samlede avkastningen utgjorde for 2012 **59,4 mill kroner**. (jf St.prp.nr.1 (2011-2012) Miljøverndepartementet). Den samlede ramme disponibelt for fondet utgjøres av avkastning, pluss overføringer og renters rente av inntående beløp (øremerkede tilsagn), bruttobudsjettet for fondet var i 2012 **61,6 mill kr**.

Driftsbudsjettet og regnskap for Kulturminnefondet 2012

Rammen for bruttobudsjettet for 2012 utgjorde totalt **kr 61 666 420**, bestående av avkastningen samt overføringer og ymse inntekter.

Driftsbudsjettets inkludert ordinære og spesielle driftsutgifter gjorde i 2012 **kr 15 716 420** av fondets totale ramme. Oppsatt budsjett for tilsagn om tilskudd var på **kr 39 mill**, herav øremerket **kr 5 mill** til prosjekter under Verdiskapingsprogrammet. Ifølge forskriften skal ca **kr 7 mill** benyttes til fredete hus i privat eie. Derved ble beløpet til ordinære tilsagn kr 26 mill. Endelig fordeling i 2012 ble:

Ordinære tilsagn	kr 33 563 000
Verdiskapingsprogrammet	kr 932 000
Bevaringsprogrammet	kr 4 676 000
Tilsagnsbeløp tilsammen	kr 39 171 000

	2011	2012			
	Regnskap	Regnsakp	Revidert Budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett	
Inntekter					
Avkastning iflg tildelingsbrev	59 480 000	59 480 000	59 480 000	-	0 %
Ymse inntekter	164 425	197 457	20 000	172 986	865 %
Prosjektmidler	-	200 000	390 000	-190 000	-49 %
Refusjon syke/fødselspenger	241 194	52 239	90 000	-37 761	-42 %
Frie midler fra tidligere år	2 050 790	-5 013 580	-5 013 580	-	0 %
Tilbakekalte tilsagnsbeløp	2 915 674	10 543 494	6 700 000	3 823 594	57 %
Fondsmidler totalt	64 852 083	65 435 239	61 666 420	3 768 819	

Kostnader

Faste stillingshjemler	4 706 053	5 015 759	4 949 581	66 179	1 %
Engasjementer	238 104	1 708 073	1 539 956	168 118	11 %
Feriepenger	629 236	878 539	784 134	51 014	7 %
Honorar og godtgjørelser	225 000	202 000	239 000	-37 000	-15 %
Arbeidsgiveravgift	374 187	526 946	504 927	16 464	3 %
Pensjonskostnader	-	381 885	359 130	22 755	6 %
Innkjøp	1 119 501	637 303	591 000	46 303	8 %
Reise- møte og velferdstiltak	1 098 534	1 831 511	1 905 650	-74 139	-4 %
Kontorkostnader	1 334 383	1 311 239	1 671 255	-360 016	-22 %
Konsulenttjenester	872 916	508 709	484 750	23 959	5 %
Kurs- og konferasekostader	109 997	140 096	395 000	-254 904	-65 %
Vedlikeholdtjenester	250 461	191 970	190 000	1 970	1 %
Kostnader lokale	549 519	697 329	1 091 500	-394 171	-36 %
Diverse utgifter	-	40 000	1 010 539	-970 539	-96 %
Sum Driftskostnader	11 507 891	14 071 360	15 716 420	-1 694 006	-11 %
Tilsagn 2012	61 284 000	39 171 000	39 250 000	-79 000	0 %
Kostnader totalt	72 791 891	53 242 360	54 966 420	-1 773 006	-3 %
Årsresultat	(7 939 807)	12 217 250	6 700 000		

Kapitaloversikt

Saldo i Norges Bank pr. 31.12.11	1 510 025 641
Tilbakeføring fondskapital 2013	-1 400 000 000
Skyldig sosiale kostnader	-1 596 080
Skyldig leverandører	-2 608 195
Avsetning bundne tilsagn	-93 604 116
Til disposisjon 2013	12 217 250

4. SØKNADER OG BEHANDLING

4.1 Søknadsutvikling

Den store økningen i antall søknader om midler fra fondet i 2007 var noe uventet med mer enn en fordobling av søknadsmengden i forhold til året før. Økningen fortsatte i 2008 (713 søknader) og økte ytterligere i 2009 (806 søknader) og 2010 (851). Så gikk antallet ned bla som følge av omlegging fra to til en frist. Innkomne søknader for 2013 pr 1.11 2012 viser at volumet igjen er på vei opp (628 søknader til en frist er det høyeste noen gang).

Det er gitt tilskudd til **1694** prosjekter i perioden 2003-2012. Ved utgangen av 2012 er til sammen **939** prosjekter, som Kulturminnefondet har bidratt med midler til, blitt avsluttet og godkjent mht sluttrapportering (utført arbeid og budsjett).

Ved utgangen av 2012 har fondet til sammen **689** prosjekter som enten løper eller er nyoppstartede prosjekter, det er **38** færre enn ved tilsvarede tidspunkt i 2011

4.2 Saksbehandlingstid og prosedyrer

I perioden 2004-2012 har det vært to årlige søknadsfrister, unntaket var i 2007 da det var tre. Tidspunktet for fristene har variert mht til vinterfristen fra 15.04 (2004), 01.03 2005-07) mens høstfristen hele tiden har vært 01.09. Fristen har vært kunngjort tre måneder i forkant av fristene.

4.3 Klager

Etter forskriften er det begrenset klageadgang mht vedtak fattet av Kulturminnefondet. Saksbehandlingsfeil og feil rettsanvendelse kan påklages, mens det faglige skjønnet ikke kan overprøves. Siden oppstart i 2003 har det årlige antallet klager vært meget begrenset. De fleste som mottar avslag (disse er begrunnet) ser verdien av å bearbeide/rette/forbedre søknadene og velger derfor å søke på nytt framfor å klage.

I 2012 kom det inn **18** klager. Oversikt over klager 2003-2012 framgår av tabell 11.

4.4 Kunngjøring av frister for å søke om fondsmidler

Kunngjøring skjer gjennom et annonsebyrå i utvalgte aviser samt nettsted. I tillegg omtales fristene på fondets egen hjemmeside.

4.5 Krav om privat medfinansiering

Med privat medfinansiering menes normalt egeninnsats (dugnad) og egenkapital i form av:

- egne midler
- private lån
- verdien av egne materialer
- verdien av bruk av eget utstyr (maskiner)
- innsamlingsmidler (ideelle organisasjoner)
- donasjoner (normalt fra ideelle organisasjoner)
- tilskudd fra private stiftelser, legater, fond etc.
- tilskudd fra sponsorer

Kulturminnefondets daglige leder ba høsten 2003 de ideelle organisasjonene innen kulturminnevernet om å bidra til at det ble fastsatt ett kronenivå pr time for dugnadsinnsats. Organisasjonene ble enige om en timesats på kr 200 pr time. I ettertid har det vist seg positivt for mange frivillige organisasjoner at verdien av dugnaden er bestemt og at dette kan innregnes i finansieringen av prosjekter. Det har ikke vært noen spørsmål til det nivået som ble fastsatt i 2003. Det må bety at man traff godt.

Stortingets forventninger om at etableringen av Kulturminnefondet skulle forløse betydelig egeninnsats og egenkapital ble tidlig tilfredsstilt. Kulturminnefondets gjennomsnittsbidrag til prosjekter som har fått støtte 2003-12 ligger på 32 % (se tabell 14), og gjennomsnittskravet om 50 % privat medfinansiering er oppfylt med 54% i snitt.

Prosjektene finansieres normalt på følgende måte:

- egeninnsats og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, offentlig tilskudd (vanligvis SMIL-tilskudd og/eller tilskudd fra fylkeskommune) og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital, offentlig tilskudd (vanligvis SMIL-tilskudd og/eller tilskudd fra fylkeskommune) og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital, tilskudd fra privat stiftelse, fond, legat el (vanligvis Stiftelsen UNI) og tilskudd fra fondet

Samfinansiering er omtalt som en ambisjon i retningslinjene for fondet, likeså at fondet aktivt skal arbeide mot sponsormarkedet. Administrasjonen har ikke kapasitet til å ivareta disse utfordringene, som ville kreve betydelige ressurser for å oppnå resultater. Fondet har likevel drevet utstrakt kontaktsøkende virksomhet og informasjonsarbeid overfor myndigheter og organisasjoner. Stiftelsen UNI er en privat og viktig aktør det er knyttet kontakt til. Finansieringen av det enkelte prosjekt er søkers ansvar. Det gies råd om hvor man kan søke bl a private tilskudd. Administrasjonens mulighet til aktiv medvirkning mht ekstern (privat) finansiering begrenses til rådgivning.

4.6 Søknader og resultat av behandlingen i 2012 samt oversikter for 2003-12

I 2012 innkom 483 søknader totalt. Dette er en nedgang på 186 søknader fra 2011. 217 prosjekter fikk tilskudd fra Kulturminnefondet i 2012. Til sammen ble det gitt tilsagn om tilskudd på vel 39,1 mill kr til disse prosjektene.

Alle prosjekter det er gitt tilskudd til i 2012 gjelder fysiske prosjekter (som for tidligere år). Som ventet tildeles kategorien bygg og anlegg den største delen av midlene. Fondet har imidlertid en ambisjon om at alle kategorier skal få midler.

Den geografiske fordeling av prosjekter det er gitt tilskudd til i 2012 framgår av tabell 5, gjennomsnittsbidrag framgår av tabell 8.

I 2012 ble 6 prosjekter gitt tilsagn over 0,5 mill kr, de utgjorde tilsammen 4,1 mill kr, se tabell 9. Fram t.o.m. 2006 var høyeste tilskudd 0,5 mill kr. I 2007 og 2008 var høyeste tilskuddsbeløp 1 mill kr, høyeste beløp i 2010 var 2 750 000 kr.

Tabell 15 viser fylkesvis fordeling av antall søknader og prosjekter som har fått støtte i 2012. Fordelingen over landet mht antall søknader fra de enkelte fylkene og tildeling av prosjektmidler er ulik. En del fylker går igjen som sterkest representert i søknadsmengden hvert år. Fondet har stor oppmerksomhet rettet mot dette forholdet og vil søke å oppnå en jevnere fordeling.

I vedleggene, tabellene 1-15, gis oversikt over søknader, tilskudd og verdiskapingseffekt og statistikker mht kategorier, formell status, eierforhold, satsningsområde og finansiering for de innvilgede søknader.